

Ima je dvakrat na mesec ter stane za vse leto 1 K 60 vin., za pol leta 1 K.

Naročnina in inserati blagovolijo naj se poslati upravništvu „Rodoljuba“ v Ljubljani, vse spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“.

RODOLJUB

Za oznanila plačuje se od štirostopne petit-vrste 16 vln. če se enkrat tiska; 24 vln. če se 2krat, in 30 vln. če se 3krat ali večkrat tiska.

Pisma izvolijo naj se frankirati. Rokopisi se ne vračajo.

4. štev.

V Ljubljani, dne 18. februarja 1904.

XIV. leto.

Razpust deželne zbor.

Nekaj časa sem opazujemo, da obtežuje „Slovenca“ in stranki, ki tiči za njim, neka tajna želja obisti in drob. Ta želja koprni po razpustu deželne zbor kranjskega. In sedaj imamo priliko gledati, kako škofovo glasilo v tem pogledu svoje kozoprskarije v svet pošilja. Priobčujejo se skrivnostne brzojavke, ki so datirane z Dunaja, ki so pa najbrž skovane v ljubljanski redakciji, in katere oznanjajo kronovini kranjski, da namerava vlada deželni zbor naše vojvodine v kratkem razpustiti. Namigava se, da je brzojavka izšla iz zanesljivega vira, tako da naj bi mi nehote mislili na svojega starega prijatelja grofa Paceta, o kojem vemo, da bi tudi na Kranjskem še vedno rad svojo posebno pečenko pekel. Ko se je danes tajnostna brzojavka vrgla na trg, pricaplja pa takoj drugi dan pristna vest, ki je v „Slovenca“ na odličnem mestu tiskana, tako da je nikdo prezreti ne more. Ta notica se navadno glasi: Kakor čreda kuretine vsa zbegana začne letati semtertja, kadar zagleda jastreba nad sabo, tako je včerajšnja naša dunajska brzojavka preplašila liberalno stranko. In tako dalje! In to je grda laž! Kuretina ni namreč na naši strani, pač pa so klerikalci s svojim kapunom Antonom Jegličem čreda kuretine, ki se noče prej pomiriti, dokler je dunajska vlada ne prične krmiti s koruzo deželnozbornskega razpusta! Želja je rodila misel in zakaj? Zategadelj, ker vidi klerikalna stranka v tem razpustu edino rešitev. Jeglič in Šusteršič, ki sta v življenju rodila že obilo neumnosti, sta sedaj prepričana, da se deželnozbornska farska obstrukcija ni posrečila in da na ti obstrukciji tičita dandanes kakor kobilica, katero je srakoper na trn nabodel. Poprej je bil položaj ta: več kot je klerikalna stranka vstanovila konsumnih društev, slabše je bilo zanjo! Sedaj pa je položaj zopet ta: dalj kot traja obstrukcija klerikalne stranke, slabše za to stranko! Klerikalna obstrukcija žre na telesu svoje lastne stranke! In edino na tem telesu! Niti Jeglič niti Šusteršič ni toliko zabit, da bi te resnice ne izprevidel! Zategadelj in samo zategadelj javkanje po razpustu deželne zbor in jokanje po novih deželnozbornskih volitvah!

In naša stranka? S Kuropatkinom lahko rečemo: Mi smo gotovi! Novih volitev se prav nič ne bojimo. Vse farske sile ne morejo doseči vspeha, da bi se naša stranka ne vrnila v deželno zbornico v tolikem številu, da bi ne bila sposobna za vsako samostojno akcijo. V tem tiči jedro cele zadeve! Sicer pa je pri zadnjih deželnozbornskih volitvah klerikalna stranka razvila tako surovo, nekrščansko in divjo agitacijo, da v tem oziru ni mogoče kaj višega doseči. Kvečjemu, da se doseže še to, da bode pri volitvah par razgrajajočih popov

pobitih! Česa se nam je torej bati? Ničesar!

Čemu pa smo vendar vzlic temu proti razpustu deželne zbor? Jedinino le iz vzroka, ker bi se v tem razpustu opazil in opaziti moral vspeh klerikalne obstrukcije. Če bi vlada deželni zbor razpustila, priskočila bi s tem klerikalni obstrukciji na pomoč, in proti temu smo vsikdar bili in bodemo vsikdar! Ko goriški deželni zbor dolgo vrsto let ni posloval, vlada ni prstaganila; na Kranjskem pa naj poseže s svojo pestjo vmes, samo da škofa in Šusteršiča iz blata izvleče! Grof Pace, te kaše nam ne boš pihal!

In vladi, ali ji res more kaj na tem ležeče biti, da razpusti deželni zbor? Upamo, da nekaj informacij vendar le še dobiva od svojega ljubljanskega zastopnika. Če jih dobiva, potem mora dunajska vlada, potem mora grof Pace vedeti, da je težko pričakovati, da bi nove volitve le količkaj spremenile sedanje razmerje strank v deželni zbornici. Čemu torej klicati na dan živalska razburjenja, ki naj bi par mesecev pretresala celo deželo? Jeli morda vladi na tem, da se strasti v ti kronovini še bolj pomnože? In to vse radi tega, da se znova izvoli ravno ista zbornica, kakor jo imamo že dandanes! Morda je grofu Pacetu na tem, da se razbije zastopstvo nemškega velikega posestva, ki je baje že danes v dve struji razkrojeno. Nam tudi prav! Nimamo čisto nič proti temu, če hoče gospod pl. Körber kaj tacega dognati. Naša stranka ostane vsikdar sposobna za samostojne akcije. Ako vlada res namerava priteči na pomoč naši klerikalni stranki ter z razpustom deželne zbor odobriti obstrukcijo te stranke, bodi ji enkrat za vselej povedano: če bi se katoliški klikli s pomočjo vlade posrečilo priberačiti si par mandatov, potem bode prišla naša stranka v novi deželni zbor na čolniču, kojega jadro bo polnila — obstrukcijska sapa. To je že danes tako gotovo, kakor je gotov amen v očenašu! In to bodi vladi enkrat za vselej povedano! Potem pa naj grof Pace zopet prične valiti Sisifov svoj kamen proti vrhu Triglav!

Ali spada škof Anton Bonaventura še med poštene ljudi. — ??

Ni ga bolj agilnega in podvzetnega človeka v deželi od škofa Ant. Bonaventura. On vlada vso deželo, nastavlja in prestavlja duhovnike, nadzoruje vsa Marijina društva, vsako zastavo hodi sam blagoslavljat, vozi se na Dunaj moledovat za pomiloščenje obsojenih duhovnikov, vsake kvatre gre v Rim, v Vatikanu pozna že vse hod-

nike, pri kanoničnih vizitacijah gre v vsako podružnico, povsod birmuje, povsod ima dolgo, zelo dolgo in še bolj nerazumljivo pridigo, izpove osebno vse Marijine device, na potu iz cerkve v farovž pozdravi par kramarice, v farovžu sprejme navzočo duhovščino, popoldne obiše katoliške magnate, če je kje družina ravno pri obedu, prisede, pohvali juho in polivko.

Ko bi Kristus danes prišel na svet in srečal ljubljanskega škofa, rekel bi mu brez dvombe: Marta, Marta, mnogo se vkvarjaš, ali le eno je potrebno.

Vendar pa bi se zelo motil, kdor bi mislil, da je škof s tem že dosegel vrhunec svoje vsestranosti.

Začel je zidati na šentvidskem polju srednješolski zavod. Zaradi tega zavoda, ki kaže vsa znamenja jetike, preden se je otvoril, zlezal je v dolgé, ki mu že sedaj leže na prsih kakor težka skala. In način, kako agitira škof za te zavode, nam sili danes pero v roke.

Pred nami leži sledeče pismo:

Velečastiti gospod!

Nikari se ne vstražite mojega lista. Dolgo sem odlašal, ali mi srce vendar ne da miru, dokler Vas za neko veliko stvar ne poprosim.

Vi ste močno v letih. Gotovo mislite na smrt, akoravno ste še, hvala Bogu, dobro zdravi. Prosim Vas, spomnite se v testamentu naših katoliških zavodov, odprite jim svoje srce in darežljivo svojo roko. To bo delo Bogu drago, cerkvi koristno in narodu neizmerno dobro. Laglje bote obstali na dan sodbe Božje.

Če pa nočete, da bi svet vedel, kaj imate in kaj ste dali: dajte mi, dokler ste še živi in sicer pod pogodbo, da Vam točno izplačujem obresti do Vaše smrti.

Tako delajo duhovniki in drugi n. pr. v Tirolskem. S tem se pritrani velik davek, ki ga po smrti sodnija vzame.

Prosim, vslišite me: laglje bote umrli!

Želeč Vam blagoslov Božji Vas srčno pozdravljam

† Anton Bonaventura l. r. škof.
V Ljubljani, 19/3. 1899.

To pismo je bilo poslano staremu duhovniku in kolikor je nam znano — ni imelo zaželjenega uspeha. Mi ga objavimo, ker smatramo za svojo časnikarsko dolžnost svariti slovensko ljudstvo pred škofovimi mrežami.

Najpoprej povdarjamo svoje stališče, da v kljub vsej dekadenci današnjih dni, in četudi smo grešni liberalci, smatramo vsak lov na testamente za nekaj nečastnega, in sicer za vsakega človeka, četudi ni ljubljanski škof. Zadnja ura in prostost bolnikova razpolagati s svojim imetjem popolnoma prosto, brez vsakega zunanega vplivanja, je za nas nekaj svetega in mi odrekamo tistemu vsak

boljši čut, ki tukaj vtika svoje prste vmes. Lov na testamente je mogoč le pri slabotnih, bojazljivih ali zelo omejenih ljudeh. Iz raznih pravnih vemo, da se za škofove zavode iztiska večkrat denar od starih duhovnikov, kuharic, šivilj, seveda tudi od drugih ljudi, če so za to pristopni. Iz človeškega stališča leži v tem postopanju nekaj krutega in krivičnega. Kje pa je kak župnik na Kranjskem, ali kaka kuharica, ali šivilja, ki bi ne imela revnih svojcev, ki so podpore nujno potrebni? Med temi reveži so onemogli roditelji, ubožni strici, tete, bratje in sestre, ki imajo nekako naravno in po smrti dotičnega tudi zakonito pravico do takih podpor. Ljubljanski škof provzroči po vsakem takem plenu, če se mu posreči, še večjo bedo v krogu teh sorodnikov, on provzroči nebroj solza in kletvic, ki niso niti utemeljene. In to škodo in to bedo provzročita ne morda liberalcem, katerim škodovati je po načelih novokatoličanstva zaslužno delo, ampak tistemu dobremu našemu ljudstvu, ki ga zastopa dr. Šusteršič.

Glede na gospodarsko stališče pa tiči v tem postopanju brezvestno izžemanje našega dobrega ljudstva, in dolžnost vse neodvisne javnosti je, v bran se postaviti tem krvosesom.

Iz navedenega pisma sledi, da bi škof najraje napravil nekako rentno banko. On je pripravljen sprejemati denar „pod pogodbo, da točno izplačuje obresti do smrti“ v blagem namenu, da na ta način tudi opehari erar za pristojbino. Mi pa pravimo: Rojaki, bodite previdni; boljše je: drž ga, nego: lovi ga. Kako jamstvo pa more dati ljubljanski škof, da bo točno odrajtoval obresti do smrti, kake finančne zmoglosti pa je dokazal dosedaj? Pred njegovim prihodom v Ljubljano je bila ljubljanska škofija glede denarnih dohodkov ena prvih na jugu. Pet let le jo upravlja škof Jeglič in danes ni mnogo na boljšem nego kaka škofija na dalmatinskih otokih. Šentvidski zavodi še otvorjeni niso in vendar ima ljubljanski škof več dolga, nego vsi štabni oficirji kakega kavalerijskega polka skupaj. Tistim, ki bi nosili denar v to banko v nadi, da si osigurajo do smrtne rento, znalo bi se pripetiti, da bi umirali, ne sicer laglje, ampak hitreje. Zaradi tega bomo tem škofovim manevrom posvečevali vso pozornost in ne bomo nehali svariti lahkovernih ljudi, naj bodo previdni in zopet previdni, kajti prepričani smo, da vse kuharice in vse šivilje na Kranjskem nimajo prihranjenega niti tretjino tistega denarja, kar bi ga rabil ljubljanski škof, da bi se zopet ranžiral, vemo pa tudi, da trga škof z vsakim takim plenom meso z živih teles največjih slovenskih revežev.

In če bi v verskem njegovem fanatizmu ne bil že davno utonil vsaki boljši čut, morala bi se mu oglasiti vest, ki bi mu zabranila nadaljevanje tega brezvestnega in brezupnega Sisifovega postopanja.

Če pa bi se našle res katere morda že na pol ostrizene ovce, ki bi mislile, da bodo laglje umrle, če dajo za škofove zavode tudi zadnjo volno, bi jim mi v spomin poklicali Jegličeve prednike na škofjski stolici, ki so bili mnenja, da bi kompromitirali škofovo dostojanstvo, ko bi hodili po deželi s pušico v roki; v spomin bi jim poklicali njihov nauk, da je Bog nad vse človeške zmote in strasti vzvišeno bitje, da se pravi Boga žaliti, če se ga v eno vrsto stavi s kakim orientalskim despotom, pri katerem se mora z denarjem uplivati na sodbo.

To pismo nam je nov dokaz, da je škof Jeglič, od katerega se je pričakovalo idealno in vzorno pastirovanje, prišel že na stališče tistih kapucinov, ki so v 16. stoletju barantali z odpuški po načelu: Wenn das Gold im Kasten klinget, die Seele in den Himmel springt.

„Gorenjec“.

Vojna na Daljnem vztoku.

Poraz sovražnikov Rusije.

Rusija je poražena, njena vojna mornarica na Daljnem vztoku je uničena, tako so pisali v zadnjih dneh vsi Rusiji sovražni listi. In res so bile sprva vesti z bojišča neugodne in tužne, toda nas, ki smo vedno zaupali v bojno srečo ruskega orožja, niso premotile. Vedeli smo dobro, da dohajajo vsa ta poročila s strani, ki bi rada, da bi njena želja postala tudi že dejanje, to je, da bi Rusija podlegla v boju na celi štiti. In nismo se motili! Poročila, ki so nam došla te dni, javljajo nam o takšnih ruskih uspehih, ki bi bili absolutno nemogoči, ako bi bilo vse resnično, kar se je zadnje dni poročalo o velikanskih izgubah ruske mornarice. Da so pa te pomenljive vesti resnične, se ne more ni malo dvomiti, zakaj iste niso morda došle iz uradnega ruskega virá, kateri bi se lahko dolžil pristranosti, marveč z angleške strani, o katerise pač ne dá misliti, da bi poročala v prilog Rusiji. Rusom sovražni listi so sedaj v hudi zadregi! Vedno in vedno so pisali samo o japonskih uspehih, z vso emfazo so že zatrjevali, da je Rusija na morju že docela poražena in da vobče ne pride več v poštev. In nakrat so došle vesti, ki so mahoma ovrgele vse laži rusofilskih časopisov in uničile vse na teh neresničnostih sloneče kombinacije. In kako si pomagajo ti pošteni listi iz te zadrege in blamaže? Prav enostavno! Te ruske uspehe javljajoče vesti, kratko izpuste, ali pa jih priobčijo v taki obliki, da čitatelj niti ne ve, ali so ugodne za Ruse ali za Japonce.

9. t. m. so Rusi dosegli velikanski uspeh. Rusko brodovje v Vladivostoku, o katerem se je zatrjevalo z ene strani, da je vklenjeno v led, da se niti ganiti ne more, z druge strani pa, da ga blokirajo japonske bojne ladje in mu zabranjujejo izhod, je nenadoma odplulo iz pristanišča proti najsevernejšemu japonskemu otoku Jessu skozi morskó ožino Taugaru in se ustavilo pred glavnim mestom tega otoka, Hakodate, in ga jelo

bombardirati. Japonci se seveda kaj takega niti nadejali niso, zato niso pustili nobenega brodovja doma v varstvo svojega obrežja, ampak so z vso svojo mornarico odpluli pred Port Artur. Rusi so torej brez vsake nevarnosti in popolnoma nemoteno bombardirali Hakodate, dokler niso mesta popolnoma razdejali in uničili. Da je to velikanski uspeh za Ruse, pač ni treba naglašati! Upoštevati je treba, da je Hakodate veliko mesto, ki šteje nad 78.000 prebivalcev, da je nele najvažnejše mesto na otoku Jesu, ampak eno najvažnejših mest na Japonskem vobče. Ni dvoma, da so Japonci vsled tega naravnost mojstrsko izvršene napada in bombardma konsternirani. In to pač ni čuda! Japoncem niti na misel ni prišlo, da bi se jih Rusi upali napasti v njihovi deželi, zato so vse svoje brodovje poslali pred Port Artur in bili prepričani, da je Japonska varna pred vsemi napadi, tembolj, ker so vedeli, da rusko brodovje more izpred Port Arturja odpluti le po odločilni morski bitki, o ladjevju v Vladivostoku pa so si mislili, da tiči globoko v ledu, da se niti ganiti ne more. Sedaj jih je zadel udarec, katerega bodo težko preboleli! Ta veliki ruski uspeh pa bo tudi odločilno vplival na nadaljnji razvoj dogodkov. Japonci so sedaj primorani, svoje brodovje deliti. Najmanj polovico svoje mornarice morajo poslati domov v obrambo domačega obrežja. Ako tega ne store, jim lahko rusko vladivostoško brodovje, ki sicer ni številno, saj šteje jedva pet oklopnih in križark, zapored poruši vsa važnejša pomorska mesta. Čim pa bode pred Port Arturjem samo del japonske mornarice, bodo Rusi imeli veliko lažje delo. Stališče japonskega ladjevja pa bo silno opasno, ker bo s tem prišlo med dva ognja in se mu bo treba čuvati pred napadi od dveh strani. Če bi pa tudi Rusi ne napadli Japoncev z dveh strani, bi bilo za Japonce usodepolno, ako se združi vse rusko vojno brodovje. Z združenó rusko mornarico se pa zmanjšano japonsko brodovje ne more meriti!

Strahovit poraz Japoncev na Daljnem.

Dobili smo drugo važno poročilo, da so bili Japonci istega dne, ko so Rusi porušili Hakodate, na suhem pri mestu Daljnem od Rusov strahovito poraženi. Japonci so hoteli severno od Port Arturja v bližini mesta Daljni (Talienvan) na polotoku Liaotong izkrcati nekaj vojaštva. Izkrcali so dva polka; v istem hipu pa so jih obkolili Rusi in uničili oba polka do zadnjega moža. Japonci si bodo v bodoče najbrže premislili, predno bodo zopet poskusili izkrcati svoje vojaštvo v bližini Port Arturja! Iz Londona se še nadalje poroča, da so Rusi zajeli v

torek japonski parnik družbe Nipon, ki je bil najbrže na potu v Vejhajvej. Kakor se vidi, je bil za Ruse terek srečen dan in ako bodo vsak dan dosegli takšne uspehe, bo pač vojne skoro konec!

Ruski vojni poveljniki.

Vrhovnim poveljnikom vse ruske vojaške moči na suhem in na morju je car Nikolaj imenoval admiral Jevgenija Ivanoviča Aleksejeva. Admiral Aleksejev je rojen 24. maja 1843. Po absolviranju mornarske kadetne šole je stopil kot aktivni častnik v mornarico, kjer je hitro napredoval. Leta 1883 je postal pomorski vojni ataše v Parizu in je veliko pripomogel, da se je pozneje sklenila rusko-francoska zveza. Med japonsko-kitajsko vojno je bil Aleksejev vrhovni poveljnik ruskega brodovja na Daljnem vztoku, kjer se je zlasti odlikoval kot dober poveljnik in izvrsten diplomat. Vrnivši se na Rusko, je bil v visokih službah, dokler ga car ni imenoval 31. julija l. l. svojim namestnikom na Daljnem vztoku. Aleksejev je poseben ljubljenec carjev. Amerikanski senator Beverdige ga karakterizuje tako-le: Aleksejev napravi vtis skoro abnormalne živahnosti. Vse njegovo življenje je z mladeniško navdušenostjo posvečeno rastoči moči Rusije. Aleksejev je poln nervozne odločnosti, je v vseh zadevah temeljito podučen in odkritega značaja. Vsi dnevi in večina noči je posvečenih delu.

Ruski vojni minister, najvišji poveljujoči ruske armade, Aleksej Nikolajevič Kuropatkin, je rojen 29. marca 1848. Z 18 leti je stopil v armado. Ko je absolviral vojno akademijo, je bil poslan v Algier, kjer se je udeležil francoskih ekspediciij proti Kabilom. V rusko-turški vojni je bil generalnega štaba načelnik 16. divizije in se je poseben odlikoval pri zavzetju Plevne, vsled česar ga še sedaj imenujejo »plevenski junak«. L. 1881. se je udeležil vojne ekspedicije proti Teke-Turkencem in je zavzel v enem naskoku njihovo glavno mesto. Kuropatkin je postal 1894 vojni minister in je znan kot izvrsten poznavalec azijskih razmer. Kakor se poroča, je vojni minister že te dni dospel na Mandžursko, odkoder se je vrnil šele lansko spomlad. — Drugi vplivni general je Grodekov, guverner vzhodne Sibirije in Mandžurije. Grodekov se odlikuje po svoji odločnosti, pridnosti in veliki nadarjenosti. — Najboljši vojak med vsemi ruskimi generali je Cierpitsky, ki je vodil vojno ekspedicijo proti Čunguzom in jih popolnoma uničil.

Ruska trdnjava Port Artur.

Ta trdnjava leži na južnem koncu polotoka Liaotong. Ob začetku japonsko-kitajske vojne je bila ta trdnjava kitajska, katero je Kitajcem zgradil Prus Haneken. V vojni so Japonci to trdnjavo Kitajcem vzeli in jo popolnoma porušili. Pozneje je Rusija to ozemlje, kjer je preje stal Port Artur, vzela od Kitajske v najem. Sprva je mislila prav na istem prostoru, kjer je preje bil kitajski Port Artur, zgraditi novo

trdnjavo. Posebna komisija pa je odločila, da se naj nova trdnjava se-zida na »Zlati gori« nekoliko bolj proti severu. Utrdbe, ki so se zgradile pod vodstvom najimenitnejših ruskih inženjerjev, obsegajo tri forte, ki se preskrbljeni z najmodernejšimi in najizbornejšimi topovi. Utrdbe so izvedene tako, da je pred vsakim napadom zavarovano pristanišče, ki ima prostora za kakih 20 velikih bojnih ladij, kakor tudi pod trdnjavo se nahajajoče mestece. Obče se smatra, da ni moči, ki bi mogla zavzeti Port Artur. Dasi so utrdbे naravnost velikanske, vendar misli Rusija Port Artur še bolj utrditi. V letošnji proračun je namreč za to postavila 13 milijonov rubljev. Posebno je treba naglašati, da ima Port Artur velikansko ladjedelnico, kjer se lahko popravijo največje bojne ladje. Port Artur je sedež namestnika Daljnega vztoka, admiral Aleksejeva. Luka obstoji iz prostornega zapadnega in manjšega vzhodnega pristanišča, ob katerih leži pravo mesto Port Artur. Z Rumeniim morjem je luka zvezana s kanalom, ki je 1 km dolg in 335 m širok. Bregovi kanala so zavarovani z močnimi utrdami. V trdnjavi je sedaj okoli 30.000 vojakov in zatrjuje se, da bi ta garnizija lahko vzdržala obleganje najmanj dve leti.

Podrobnosti o japonskem porazu na Liao-tongu.

Vest o porazu Japoncev na Liao-tongu se potrjuje. Štiri japonske ladje so se vsidrale severo-vzhodno od Port Artura in poskusile izkrcati večje število vojaštva. Izkrcanje se jim je posrečilo in že so spravili na suho celo brigado, obstoječo iz 5000 do 6000 mož. V istem hipu pa so jih obkolili Rusi z 12.000 možmi, med katerimi sta bila tudi dva polka sibirskih strelcev. Japonci, kateri so mislili, da ni nikjer v bližini ruskega vojaštva, so bili hudo presenečeni, ko jih je rusko topništvo jelo obsipati s šrapneli in jih je pehota napadla od vseh strani. Ko so Japonci uvideli, da ni upati, da bi se mogli uspešno ustavljati Rusom, katerih število je vedno naraščalo, je japonski poveljnik dal ukaz, da se naj vojaki umaknejo na ladje. Japonci so se z največjo hitrostjo jeli umikati in posrečilo se jim je po občutnih izgubah zopet vkrcati vse svoje vojaštvo razen dveh polkov, katerim so Rusi zastopili pot in jih popolnoma uničili. V cellem je bilo pobitih kakih 2000 Japoncev. Japonci so se na Liao-tongu hoteli izkrcati, ker so bili prepričani, da se ruska posadka nahaja samo v Port Arturu, in da sicer ni nikjer na polotoku ruskega vojaštva. V tem so se pa silno motili! Rusi imajo povsodi na Liao-tongu dosti vojakov, ki so pa večinoma skriti po gozdovjih in po gorskih čereh, da jih sovražnik ne more opaziti.

Vojna proti Rusom — vojna proti beli pasmi.

Tudi Japonci že sedaj odkrito priznavajo, da je njih vojna proti Rusom v prvi vrsti naperjena proti beli rasi. Japonski list »Osaka-Asaki« pravi, da je vojna proti Rusiji nekaj

čisto drugega, kakor je bila vojska proti Kitajcem. Vojska proti Rusiji je vojna mongolskega plemena proti belemu plemenu, katere bo provzročila novo dobo v zgodovini mongolske rase. Treba je torej žrtvovati zadnji novec in zadnjokapljico krvi, da bo napočila nova znamenita doba v zgodovini mongolskega plemena, ki bo razširila in zagotovila moč in prevlado rumene rase. To so končni cilji Japoncev, da bi vse narode mongolskega plemena združili v eno zvezo. Da bi to tem lažje dosegli, hočejo, ako treba tudi na umeten način vzdržati v vseh narodih na vzhodu, zlasti pa pri Kitajcih vero, da je japonsko orožje nepremagljivo, da bi jih s tem priklenili na-se in si zagotovili sprva njihovo pomoč, potem pa nadvlado nad njimi. V to svrhu pa tudi trosijo v svet samo vesti o svojih sijajnih zmagah. In v resnici so s temi svojimi načrti že dosegli velik uspeh na Kitajskem. Kitajci so baje že vsi navdušeni za Japonce in vplivnejši politiki že prav nič ne prikrivajo, da težé po tem, da bi se čim preje sklenila trdna alijanca med vsemi narodi mongolskega plemena.

Domače in razne novice.

— **Škofova obstrukcija še vedno žre.** Do sedaj je imela dežela vsako leto 30.000 K kredita, da je mogla podpirati cestne odbore, in posebno tudi občine, ki poprav svojih slabih potov iz lastnih sredstev dostikrat ne zmagujejo. Letos je deželni odbor črtal ta znesek iz deželnega proračuna; občine in cestni odbori ne dobe torej niti beliča. Ta denar bi bil prišel na korist edinole našemu kmetu. Škofova obstrukcija je torej našemu kmetu požrla 30.000 K, beri **trideset tisoč kron.** Naši kmetje naj sedaj premišljujejo, so mu li Susteršič, Krek, Jaklič in Jeglič vsi skupaj vredni 30.000 K? V tem slučaju pač, ker mu je ta četvorica ravno 30.000 kron pohrustala! V vsakem drugem slučaju pa ne. Vrzite torej te štiri bratce pod klop!

— **Katoliška obstrukcija — žre, žre in žre!** Obnovljenje vinogradov je znamenitega gospodarskega pomena za kranjsko deželo in pravo življensko vprašanje za mnogo in mnogo slovenskih kmetov. Deželni zbor kranjski je tudi — dokler niso klerikalci s svojo obstrukcijo onemogočili liberalcem vsako delo — vestno in res očetovsko skrbel, da se obnove kranjski vinogradi in je dotična akcija tudi obrodila mnogo sadu. Ali ta akcija še dolgo ni končana. Tudi za letošnje leto je bila v deželni proračun postavljena znatna svota za brezobrestna posojila za obnovo in podpora kranjskim kmetom. Toda klerikalni kmetki poslanci so z obstrukcijo preprečili sklepanje dež. zbora o proračunu in s silo dosegli, da dež. zbor ni mogel dovoliti za brezobrestna posojila vinogradnikom nasvetovane svote. In ti brezvestni klerikalci se tudi niso zmenili za to, da odjedo kmetom s svojo obstrukcijo ne le deželni nego tudi državni prispevek

za ta posojila. Liberalni deželni odbor je poskusil obvarovati kmete tega udarca in je z dopisom z dne 2. januarja 1904 št. 15.178 ex 1903 prosil, naj c. kr. poljedelsko ministrstvo ubogim kmetom vsaj iz drž. sredstev dovoli brezobrestna posojila, da naj da vsaj toliko, kakor bi bilo dalo, če bi dež. zbor mogel dovoliti nasvetovano svoto. Dež. odbor se je zavzel za korist kmeta, ki so jo klerikalni kmetki poslanci tako brezvestno oškodovali, ali — opravič ni ničesar. Sklicuje se na zakon z dne 4. aprila 1902 drž. zak. št. 136. je poljedelsko ministrstvo naznanilo, da ne dovoli nobenega krajcarja in sicer zato ne, ker deželni zbor — vsled klerikalne obstrukcije ni ničesar dovolil. Sedaj dobivajo kmetje vinogradniki svoje prošnje za brezobrestna posojila nazaj z naslednjo žalostno rešitvijo:

„Vaši prošnji za dovolitev brezobrestnega posojila v znesku... K v svrhu obnove po trtni uši uničenega vinograda parcela št. . . katastralna občina . . . se ne more ugoditi, ker v ta namen ni dovoljen deželni kredit. C. kr. poljedelsko ministrstvo je bilo pripravljeno, dovoliti za ta namen tudi letos jako znatno svoto, a ni moglo tega storiti, ker je po zakonu z dne 4. aprila 1902 drž. zak. št. 136. izključeno dovoljevanje brezobrestnih posojil iz državnih sredstev za obnovo vinogradov, če niso obenem dovoljena tudi posojila iz deželnih sredstev. Ta zakoniti pogoj pa se letos ni izpolnil, ker dež. zbor kranjski vsled obstrukcije neke stranke zadržan v svojem delovanju ni mogel sklepati o dovolitvi brezobrestnih posojil za l. 1904.“

Take rešitve svojih prošenj dobivajo sedaj vinogradniki na Kranjskem. To ni le za kmeta hud udarec, nego za celo deželo, kajti s tem, da je ustavljena kdove za koliko časa cela akcija za obnovo vinogradov, je udarjena vsa dežela. Tako žre, žre in žre katoliška obstrukcija!

— **Zopet žrtev katoliške obstrukcije.** Oče Pomuda, časih tudi Zamuda imenovan, je kot župan Starega Trga pri Ložu v velikih strbeh radi odpeljave vode iz ložke doline. Pri Danah se je nekaj naprav že izvršilo, ali te so popolnoma nezadostne, in ako se ne popolnijo, preti nevarnost, da prvi nalivi odneso še tisto, kar se je do sedaj napravilo. Če se vse to, kar bi stalo kakih 7000 K, ne zgodi, ostanejo namoli, ki vsako leto provzročajo ogromno škodo poljedelcem v starotrški občini, ker se preplavljajo polja in senožetja. V ti stiski obrača se stric Pomuda do deželnega odbora, da naj pomaga ter nakloni primerno podporo iz deželnih sredstev. Pravi čudak je ta Pomuda! Na eni strani razteza široka svoja usta v slavo katoliški obstrukciji, na drugi strani pa berači pri deželnem odboru za prepotrebno podporo, katere leta ravno radi katoliške obstrukcije dati ne more! Prvič ko pride župan Zamuda skupaj s poslancem Drobničem ali z dr. Krekom, naj ju malo preklofa, ker ravno ta dva sta občini

Stari trg snedla omenjeno podporo. Stari trg pa ostane še nadalje klerikalna trdnjava, ker stamu Krek in Drobnič še premalo škode napravila! Kakor je videti, je v občini starotrški preklicano malo razsodnosti. Morda se občani spokore, kadar jim bode voda v grlo tekla!

— Zaljubljeni fajmošter.

„Gorenjec“ piše: „Sl. Narod“ od l. t. m. je objavil dve pismi nekega ameriškega lemenatarja na svojo ljubico v domovini. Pismi, našpikani z vzdihji, pomišljaji in citati, močno spominjati na takozvano petošolsko ljubezen in sploh se iz njih spozna na prvi hip, da tiči mladi pisec, ki se je šel v Ameriko učiti duše past, z eno nogo še globoko v gimnaziji. Bržčas je pa tudi „velika luža“, ki loči ameriškega lemenatarja od kranjske Micike, vplivala še bolj hladilno kakor mokra cunjca na zaljubljenega mladeniča, da ni mogel ubrati polnodonečih strun na harfi „visoke pesni“, na katero brenkajo naši domači gospodje. V predpustno zabavo svojim bralcem in v pouk ameriškim, pa tudi kranjskim lemenatarjem, (kaplani to že sami dobro znajo), kako treba nežnemu spolu dopisovati, ponatiskujemo pismo nekega kranjskega fajmoštra, ki nam je slučajno prišlo v roke in dobesedno slove tako-le: „Draga g. M . . . ! Jaz pridem v nedeljo s potno torbico v roki. Pazite pa, da me ne zgrešite, ker jaz nosim črno ruto okoli vrata, kadar potujem. Vedno Vas imam ljuba M . . . pred očmi. Pod sivo ruto gledam napucane prsi, pod plavim krilom pa v gube široko nabrane trdo poširkane kikle, ki mi šume na ušesa. Nestrpnno čakam, da Vas skoraj že vidim in z Vami govorim. Dasiravno ste starejši od mene, vendar trdno vem, da se bova dobro razumela in na moč rada imela. Dopadete mi že po prijaznih pismih. O, kako se Vas jaz veselim! Sobo pri bav. dvoru vzemite blizu stopnjic! Rečete lahko, da ste moja kuharica ali sestra ali teta, da pridem jaz za Vami. Ni treba nič skrivati! Čemu? Saj bova naročila gori kosilo, večerjo, pijačo. Imela bova veliko govoriti. Zato Vas prosim, da bote ostali tudi ponedeljek in še potem eno noč z menoj. Saj če bi bili potovali doli k meni, tudi ne bi bili v enem dnevu in eni noči opravili. Mislili bodo, da ste šli na Dolenjsko. — Če pa nečete iskati sobe, pa mene počakajte. Samo, če bi deževalo, ne stojte na dežju, ne močite se na cesti. Storitte kakor Vam je drago in ljubo. Lahko ostanete tudi v najeti sobi pri bavarskem dvoru in mene čakate na gorkem. Samo pogledajte okoli ene ure iz sobe na vežo, pa me bote našli. Silno sem radoveden kot še nikoli. Zelo se Vas veselim. Na srečno videnje! Tedaj se fest napravite g. M . . . , da se mi ne bo treba Vas sramovati, ampak, da se bom z Vami postavil. Jaz sem rad nobel pa korajžen in vesel. Sprejmite moje iskreno priporočilo in srčne pozdrave! Vaš udani Vam A. R. Č. 23. decembra 1903. P. S. Prideva pa skupaj ob vsakem vremenu, naj bo kakršnokoli vreme. Kakor razvidite, sem trdno sklenil Vas vzeti k sebi. Če jutri, četrtek to pismo prejmete in precej jutri še meni pišete, bom pismo Vaše še pred odhodom bral, brez dvoma.“ No, kaj pravite? Nič? Mi tudi nič. Le tiste trdopoširkane kikle . . . ! Ta bujna fantazija! Ubogi ameriški lemenatar! Bojimo se, da ne bo nikdar dosegel kranjskega fajmoštra.

— **Duhovnik proti duhovniku.** Poštenjaki pri katoliškem „Slovenca“, ki pri vsaki mogoči in nemogoči priliki povdarjajo svojo narodnost in veliko rodoljubje, so si stekli novo slavo in svojemu lovorjevemu vencu pridali nov nevenljiv list. V Ljub-

ljani izhaja „Danica, cerkven časopis za slovenske pokrajine.“ Naslov njegov že pove, kake vere je. Širjemu občinstvu, ki ne bere tega lista, opominim, da prinaša osnutke cerkvenih govorov, zanimive, vestno sestavljene zgodovinske črtice, posebno take, ki se tičejo domačih tal in ki bodo kdaj dobro došle prihodnjemu zgodovinopiscu; črtice o delovanju božjih ugodnikov, tozadevne refleksije, življenjepise znamenitih, za vero in domovje zaslužnih domačih duhovnikov, personalia kranjske vladikovine, i dr. Poroča celo, kdaj prestopi „prevzvišeni knez in škof“ svoj prag, kdaj bere mašo pri nunah ali klarisnjah na Selu, itd. Urednik listu je prečastni monsignor Tomo Zupan, prelat, tajni komornik Nj. Svetosti očeta papeža, konzistorijalni svetnik, posestnik, c. kr. gimnazijski profesor, odbornik društva za krščansko umetnost, slov. pisatelj, predsednik družbe sv. Cirila in Metoda in dr. — mož, rodoljuben, značajan, nesebičen, požrtvovalen, katerega čisla vsak pošten domačin in vsak tujec, s katerim je prišel v dotiko, samo tisti katoliški sodrgi okoli katoliškega „Slovenca“ je trn v peti! Tem političnim rokomavhom je Zupan premalo novokatoliški! Ne strinja se z njihovim delovanjem! Zato bi ga znana tolpa rada bojkotirala! Dasi je list strogo katoliški, dasi je dobra polovica sedanjih kranjskih konzumarskih popov bivših učencev urednika, nima med njimi skoro nič naročnikov. Ko bi mož pri izvenkranjskih duhovnikih ne našel nekaj (podpore, moral bi še globlje poseči v svoj lastni žep, nego dosedaj. In čujte, kaj si je še drznil monsignor Tomo Zupan! Pokoreč se povelju sv. Očeta, prinesla je „Danica“ ekscerpt iz „motu proprio“, kjer je na rahlo tudi omenila ukazov katoliškemu časnikarstvu, katere je katoliški „Slovenec“ po domače eskamotoval! Zdaj šele je pravi ogenj v strehi! Umazani svojati pri katoliško-lajšnjem „Slovenca“ so se jeze in srda kar skisali možgani radi tega, da kar besni. Pozabila je vse dostojnosti, pozabila, da sta papež in škof odlikovala poštenjaka, katoliškega duhovnika Zupana, nesramno ga je napadla. In tista decima pars manipulae romanae pri uredništvu, zajedno z nekim exlemenatarjem, ki čuje na ime Pipar, je skovala brezstiden pamflet, v katerem nečuvno persiflira štil svojega bivšega učitelja! Toda, to bi se še preneslo. Ali, da se taka sodrga norčuje in šale zbija iz nesebičnega, čistega rodoljubja, idealnega moža poštenjaka, kateremu ni vredna odvezati jermenja od čevljev, to je infamija, ki presega vse meje! To treba pibiti ad perpetuam rei memoriam! — Če pojde po želji naših šovinističnih, tercijalskih missijancev, bo res kmalu odklenkalo naši narodnosti. Ali za narodnostjo pride na vrsto tudi vera! Ondaj pa katoliški Slovenec ne bo več Rimec, nego protestantovski Švaba in mestu maše mu bo pel nemški pastor pred altarjem: Eine feste Burg ist unser Gott! Liberalec.

— **Krona čistosti.** Na pustni torek se je vršila pri okrajnem sodišču v Šoštanju obravnava o tožbi Ane Bernhard kot matere in Frana Rajšterja kot varuha ml. Leopolda Bernharda (zastopnik dr. Dečko iz Celja) zaradi pripoznavanja očetov-

stva in plačevanja alimentacij. Toženi nezakonski oče je — katoliški župnik, eden tistih, ki skrbno varujejo krono čistosti. Za počt!

— **Hoja v Lurd.** Škof Anton Bonaventura ima, kakor je videti, preveč časa v svoji škofiji. Prišel se je dolgočasiti in zategadelj organizuje sedaj in sedaj male izprehodke v inozemstvo. Sedaj ga vleče v Lurd, in 250 zabutih Slovencev bi bil imel rad s sabo, da bi mu pot plačali. Zopet je nastavljal pipico na mošnjček »dobrega in vernega« ljudstva. V Lurd! To se bo sedaj razlegalo s kranjskih prižnic, in marsikatera stara devica bo svojih težko prisluženih 400 K, katere si je prihranila za starost, zapravila na nepotrebni poti v francoski Lurd. Kaj to? Na starost naj jo pa srenja živi! Da, da, Bog daj norcem pamet! Morda se pa nakana sprehodaželjnega Toneja Bonaventure vendarle ponesreči. Francoska vlada namreč naznanja, da hoče lurško jamo enkrat za vselej zapreti! Kaj potem, če se to do septembra zgodi? Vsem pametnim Slovencem in Slovenkam pa govorimo takole: Bodite pametni in ne dajte se po škofu odirati! Vsaj imate gotovo v svoji farni cerkvi oltar prečiste Marije Device. Tam molite in prepričani bodite, da bode Božji Porodnici Vaša molitev ravno tako všeč, kakor ona v Lurdu! Pri tem pa si prihranite 400 do 500 kron, in prismojeno bi bilo, da bi domač denar v tujo deželo nosili. To je naša pametna in moška beseda!

— **Najnovejši odpustki.** Vipavsko petjotarsko društvo bilo je že v velikih skrbeh, kako naj bi do bilo odpuščanje za greh, kojega je zakrivilo s tem, da prodaja ogromne množine petjota kot pristno vino. Iz tega obupnega položaja rešil jih je z veliko bistrumnostjo budanjski župnik. Pri izpraševanju za velikonočno izpoved razlagal je omenjeni župnik zbranim možem petjotarski greh na sledeči način: Kdor prodaja petjot kot pristno vino, oškodoval je s tem svojega bližnjega, kar je velik greh. Kdor hoče storiti za ta greh zadoščanje, pridržati si sme od skupljenega denarja samo toliko, kolikor ga je stal sladkor za napravo petjota, ves drugi znesek pa mora darovati za škofove zavode ali pa v občinsko ubožno blagajno. Gotovo veleum ta župnik, mi bode vsak pritrnil. Neki hudomušnež mi je zatrdil, da je gospod župan vipavski naročil pri neki taki tvrdki na Dunaju izvanredno veliko »Wertheimerico«, boječ se, da sedanja občinska blagajna ne bode zadostovala, ko bode vipavsko petjotarsko društvo začelo pridobivati »najnovejše odpustke«.

— **Bankeroten konsum.** Iz Nove vasi (Blöke) se nam poroča, da je »Kmetško društvo« dne 7. t. m. imelo zborovanje, na katerem so pretresali letni račun (bilanco). Izkazalo se je, da ima konsum deset tisoč kron izgube, vključno temu, da so zalogo za dve tretjini več cenili, kakor je vredna. Lepo gospodarstvo! Nekateri udje so takoj odločno zahtevali, da se konsum zapre, ali revizor Seliškar se je menda zbal, da bi pri konkurzu on sam doživel mogoče zopet kaj

tako usodepolnega kakor v Mariboru, in zato je poizkusil preprečiti zatvoritev konsuma, čeprav sam prav dobro ve, da konsumu ni rešitve in da bo škoda toliko večja kolikor dlje bo konsum »deloval«. Seliškar je takoj drugi dan vzel načelnika, — kateri sliši kakor travo rasti, ter sta šla po vaseh podpisavat neko zadolžnico. Res sta vjela nekaj podpisov, na katere bo razupita »Gospodarska zveza« denar posodila, da se dolg poplača. Nevedni kmetje, ki so zadolžnico podpisali, bodo »Gospodarski zvezi« plačali, toda kje bodo pa oni povrnjeno dobili, o tem naj pa sami premišlujejo. Ker so pa računi prejšnjih let falsificirani in gotovo tudi podpisi za zadolžnico na bolj zviščen način dobljeni, bi želeli bilo, da bi poklicana oblast stvar preiskala in vse tiste, ki so kaj zakrivali, postavno kaznovala.

* **Od dveh bratov duhovnov 20 let pod zemljo zaprta sestra.** Senzacija vzbuja sedaj po Italiji razkritje groznega bratovskega zločina nad lastno sestro. Brata duhovna, sedaj eden 60 drugi 70 let star, sta pred 20. leti zaprla svojo, takrat 25letno sestro, v majhni, deloma podzemeljski hlevski prostor, ker se je hotela omočiti z bolj revnim mladeničem. Regine, tako se zove ta nesrečnica, je bilo baje krasno dekle, bogate rodovine. Sprva se je poizvedovalo po njej, toda kmalu je vse utihnilo, vsakdo je mislil, da je Regina kam pobegnila, da se izogne nezgodnim domačim preprirom, in brata duhovna sta uživala zopet prejšnje simpatije in kot bogatinca tudi ugled. Ž njima je sedaj stanoval tretji brat Vincenzo s soprogo. Vse je živel v najboljši harmoniji. Pred kratkim pa je njen oče podedoval 700 tisoč lir, in obiskavši to družino, ga je Vincenzo nagovarjal, naj ostane vedno pri njih. Radi tega je bil užaljen sorodnik, brat Vincenzove gospe in prišlo je do ovadbe radi ravnanja z Regine. Došlim karabinjerjem sta se brata duhovna uprla preiskovati njihove prostore, toda moč po stave se zato ni zmenila in poiskala je Regine v določenem prostoru. Preiskovalci so pri vstopu doživeli prizor, ki se ne da niti približno popisati. V zaduhli, jako smrdljivi čumnati je ležalo neko človeško, skoro popolnoma nago okostje s strašno razmršenimi lasmi, neverjetno dolgimi nohti, z jako upadlimi steklenimi očmi, s stisnjenimi ustnicami brez vsacega zobovja in polno raznega mrčesa. Oprana ali pravzaprav skuhana v bolnici je mogla spregovoriti le besede »Peppino«, namreč ime mladeniča, radi katerega je morala 20 let tako strašno trpeti. — Ravnajmo se po takih zgledih in navodih, in nebeško kraljestvo nam je zagotovljeno!

Japonska narodna himna je pač najstarejša in najkrajša na svetu. Himna, s katero Japonci izražajo ušanost mikadu, se imenuje »Kimigayo« ter se glasi v prevodu nekako tako-le: »Naj bi vladanje našega vladarja trajalo tisoč let in še osem tisoč let dalje, dokler kamenje ne bodo skale in mah ne bode več rasel debel«.

Zmešane lase
kupuje po najvišjih cenah in plača bolje nego vsaka zunanja firma
Ludovik Businaro
v Ljubljani, Hilšarjeve ulice št. 10.
Nabiralce las opozarjam s tem uljudno na svojo firmo.

Loterijske srečke.

Erno, 17. februarja.	18, 84, 53, 19, 44.
Dunaj, 13. februarja.	26, 55, 79, 67, 4.
Trst, 6. februarja.	68, 12, 60, 65, 63.
Gradeo, 13. februarja.	47, 33, 21, 59, 19.
Praga, 10. februarja.	21, 7, 53, 17, 29.
Linc 6. februarja.	43, 29, 42, 45, 38.

Najnižje cene. Največji izbor. Preoblike. Popravila.

L. Mikusch
tovarna dežnikov
Ljubljana, Mestni trg.

„Škrat“
Jedini slovenski humoristično-satirični tednik, ki prinaša izključno originalne slike!
Izhaja v Trstu vsako soboto.
Naročnina za vse leto 6 K, za 1/2 leta 3 K. — Posamezne številke se prodajajo po 10 stotink.
Zahtevajte brezplačno številke na ogled

Vabilo
rednemu občnemu zboru
Narodne hranilnice in posojilnice
v Radečah pri Zidanem mostu
ki se bo vršil
v nedeljo, 6. sušca 1904
ob 2. uri popoldne
v posojilnični pisarni v Radečah.
Dnevni red:
1. Odobrenje letnega računa za l. 1903.
2. Nadomestna volitev načelstva.
3. Slučajnosti. 477
Narodna posojilnica v Radečah
dne 14. svečana 1904.

Zahtevajte
v svoj prid vselej
pristno Kathreinerjevo
Kneippovo sladno kavo
samo v zavojih z varstveno znamko župnika Kneippa in z imenom Kathreiner ter se skrbno izogibajte vseh manj vrednih posnemkov.

Hamburg-Amerika Linie
Največje najstareje parobrodno društvo na svetu. Njega parobrodje obsega 280 velikanskih parnikov.

v Ameriko zanesljivo v 6 dneh
direktna najhitrejša prekomorska vožnja z brzoparniki iz **Hamburga v Novi York** ali pa v **Halifax**.
Brezplačna vsakovrstna pojasnila daje od visoke vlade potrjeni zastopnik:
Hamburg-Amerika Linie
Fr. Seunig v Ljubljani
Dunajska-cesta št. 31 poleg velike mitnice ali šrange.

KAROL REBEK
od c. kr. vlade potrjeni zastopnik
proge 1826-35
„Rdeča zvezda“
Ljubljana, Kolodvorske ulice 41
od južnega kolodvora druga hiša na desno.
Najkrajša, najcenejša in najboljša vožnja
v Ameriko
je na brzoparnikih te linije.
Potniki bodo edino pri meni brezplačno zdravniško preiskani.
Veljavne vozne listke in natančni pouk izseljencem dobi se v moji pisarni:
Kolodvorske ulice št. 41.
Karol Rebek.

Red Star Line
Antwerpen New York